

2. Highlights på Museer - Forår 2018

Kunstforeningen Gl. Strand / Jesper Christiansen, Mikkel Carl,

Mikkel Carl – Bad Moon Rising

Kunstforeningen GL STRAND har inviteret billedkunstneren Mikkel Carl til at udforme den næste installation i møderummet Montanasalen – et valg der ligger lige for. Mikkel Carls kunstpraksis tager netop ofte afsæt i konkrete omgivelser, og hans værker kan ses som en blanding af umiddelbar fysisk tilstedeværelse og så en lang række kulturelle referencer. Disse er, så at sige, kodet ind i værkerne og giver anledning til at overveje eksisterende rammer eller forhold på en ny måde. Med Bad Moon Rising udstiller Mikkel Carl Montanasalens specifikke rumlighed og funktion ved hjælp af en overraskende forekomst af en række humoristiske og kritiske referencer.

En kæmpe skulptur udformet som en meteorit – på en gang vægtløs og uendelig tung, mystisk og velkendt – svæver henover Montanasalens mødebord. Dens tilstedeværelse må formodes at lægge et vist pres på alle mødedeltagere, uanset deres position i øvrigt. I dette vilkår ligger en henvisning til sagnet om ”Ridderne af det runde bord” og deres ikke-hierarkiske magtstruktur. I skulpturens materialitet og dens ’leg’ med tyngdekraften trækker Mikkel Carl også på den amerikanske minimalist Richard Serras værker. I særdeleshed Serras offentlige, monumentale skulptur Tilted Arc, som var opstillet en årrække i New York, og hvis tilstedeværelse i det offentlige rum påvirkede mange borgeres adfærd så negativt, at kritiske røster til sidst fik den fjernet.

OM KUNSTNEREN

Mikkel Carl er født i 1976, og han bor og arbejder i Sorø/København. Han har en MFA fra Det Kgl. Danske Kunstakademi og en BA i idéhistorie fra Aarhus Universitet. Mikkel Carl er medlem af kunstnersammenslutningen Den Frie, af bestyrelsen for Overgaden – Institut for Samtidskunst, af Aftagerpanelet på Det Kgl. Danske Kunstakademi samt af Legatudvalget for Billedkunst i Statens Kunstfond. I tillæg til sit virke som kunstner skriver Mikkel Carl og kuraterer ligeledes udstillinger. Blandt kunstnerens egne udstillinger kan nævnes, Now Moving Towards the Inner Circles of Reality, Ana Cristea, New York; The Murderous Narcissism of Minor Differences, 247365, New York; We Are All Workers, Kunsthall Nord, Aalborg; Secondary Object, David Dale Gallery, Glasgow.

Forbillede – Jesper Christiansen

Udstillingen præsenterer udelukkende værker som forholder sig til litteratur, skrift, tegn og sprog.

Jesper Christiansen har i flere år arbejdet intensivt med det skrevne ord som inspiration, i særdeleshed Virginia Woolf, T.S. Eliot, Ezra Pound, Marcel Proust og Samuel Becketts forfatterskaber. Modernistisk og til tider kompleks litteratur er i malerierne omsat til rene visuelle fortællinger og stemninger. Billederne er fyldt med referencer til litteraturen, men også til Christiansens egen hverdag, såsom naturen i Odsherred og rekvisitter fra atelieret, hjemmet og rejser.

I udstillingen er malerierne iscenesat med stor sanselighed og detaljerigdom og gengiver et stiliseret hjem eller litterær salon med tekstiler, møbler, belysning, montre med skitser, bøger og andre kunstners værker. Interiøret og de udstillede værker påvirker alle sanser og skaber en form for intimitet i mødet mellem kunsten og betragteren.

FRA DEN ABSTRAKTE KUNSTS FLADEMALERI TIL FIGURATION - Jesper Christiansen er en ener i dansk billedkunst. Vokset op sammen med generationen af ”vilde malere” er han fra starten langt

2. Highlights på Museer - Forår 2018

Kunstforeningen Gl. Strand / Jesper Christiansen, Mikkel Carl,

mere optaget af maleriets formelle problematikker end af det gestikulerende ekspressive maleri, som ellers er fremherskende 1980-1990. De første af Christiansens værker tager således afsæt i den amerikanske, minimalistiske tradition, som man f.eks. kan se i hans stolemalerier fra 1988-1992. På trods af billedernes forenkledede motivkreds fremstår de konceptuelt komplekse. De stiller derfor konstant beskueren overfor en række visuelle udfordringer, som problematiserer forholdet mellem rum og flade.

I starten af 1990'erne forlader Christiansen de hvide minimalistiske stole og vægmalerier til fordel for såkaldte ord-malerier: Ord bliver placeret oven på en række perspektiviske firkanter i et langt mere koloristisk billedsprog. Ordene er valgt ud fra, at de kan forstås internationalt (ekko, revolver, mono, visit etc.), og mange af værkerne har lyd, resonans og akustik som omdrejningspunkt; revolver, Faranelli, opera, ambulance.

Efter ord-malerierne flytter Jesper Christiansen fokus til flora og stilleben, derefter til passager i form af vindues- og døråbninger, arkitektoniske grundplaner, landskabsbilleder og interiører i et klart ikonografisk billedsprog. Christiansen arbejder sig på den måde tværs gennem en række maleriske og kunsthistoriske genrer, mens han konstant undersøger dem og sætter dem på ny formel.

Ikonografi

Ikonografi stammer fra "eikon", der betyder billede og "gráphein", der betyder at skrive, dvs. at skrive med billeder. Ikonografi er betegnelsen for analyse, fortolkning og beskrivelse af et billedes eller en skulpturs motiv med henblik på at identificere portrætter, figurer og scener. Ikonografi er derfor billedlære.

Jesper Christiansen undersøger i sine seneste værker forholdet mellem skønlitteratur og maleri og evnen til at beskrive og fortolke virkeligheden, den fiktive såvel som den reelle. Hans ønske er at udvide beskuerens syn på maleri og gøre opmærksom på selve det at se på en anden og måske ny måde. Idéen er at folde værkerne ud over maleriets ramme og via et væld af associerende genstande som skitser, bøger og andre kunstneres værker at vise, hvordan forholdet kan være mellem syn og læsning og mellem ord og billede.

Christiansen ønsker at omforme selve læseoplevelsen til rumlige og stilistiske problematikker i sine billeder. Han kalder det "kulisser" med egen handlekraft. Scener, som i malerierne er umiddelbart fængende og genkendelige, men som samtidig med deres mylder af detaljer indhyller beskueren i et overbud af indtryk og associationer. Jesper Christiansen forsøger i værkerne at formidle både læseoplevelsen (indlevelsen, inspirationen og tiden), men også selve det indholdsmæssige univers fra bøgerne i malerierne.

Referencer til den reelle og litterære virkelighed skaber associationsrækker og historier, der gør malerierne fortrolige og nærværende. Der er en umiddelbar relation mellem betragterens univers og billedets. Der er motiver, der betyder noget og er genkendelige. Eller det er ord og sproglige ytringer med deres egen genkendelige poesi og historie. Kombinationen af de virkelighedsnære elementer som blomster, møbler eller bøger og de uvirkelige billedkomponenter, som eksempelvis

2. Highlights på Museer - Forår 2018

Kunstforeningen Gl. Strand / Jesper Christiansen, Mikkel Carl,

skyggelægning, tekstfragmenter, indtegnede grundrids og opbrudte perspektiver, giver værkerne et uvirkeligt udtryk. Det er på én gang både ukompliceret og komplekst. I Jesper Christiansens malerier er ord og bogstaver både et motiv i sig selv (et malerisk motiv), men de udsiger også noget, som rækker udover den umiddelbare maleriske afbildning.

Jesper Christiansen benytter sig af flere referencer, både litterære klassikere, musik og film samt kunsthistoriske perioder som Arts and Crafts, post-impressionisme, popkunst og minimalisme samt mestrene Paul Cézanne, Henri Matisse, Pierre Bonnard og Jasper Johns. Malerierne etablerer med de mange referencer en slags lange og nærmest uoverskuelige associationsrækker, som giver beskueren mulighed for at "læse" og forstå billederne, uanset om man er fortrolig med referencerne eller ej. Christiansen maler sit eget uregerligt formelle og fabulerende maleri, der rummer både selvbiografiske, litterære, perspektiviske og abstrakte greb, der i sidste ende peger på billedets egen virkelighed. Det vil med andre ord sige, at billedet ikke alene afbilder noget fra virkeligheden, men skaber sin helt egen.

Én af Jesper Christiansens tidlige inspirationskilder, er den amerikanske kunstner Jasper Johns. Efter at have set en udstilling på Kobberstiksamlingen med nogle af Johns raderinger, som er illustrationer til en Samuel Beckett tekst, går det op for Christiansen, at man som billedkunstner kan inkludere helt andre kunstgenrer som litteratur og design i sine malerier. Johns var én af de første kunstnere, der insisterede på, at kunstværket er noget i sig selv som objekt, og ikke kun som en repræsentation af noget andet.

Hos Jasper Johns, som i Christiansens værker, er der flere rum og verdener til stede samtidig i billedfladen.

Jesper Christiansens billedverden fascinerer ved sin insisterende omgang med maleriet som genre og ved at tildele indre og ydre realiteter, fiktioner og intense betragtninger af virkeligheden lige stor vægt. Virginia Woolfs litterære univers og personlige biografi har dannet forbillede for flere af Jesper Christiansens værker i udstillingen. Malerierne er skabt under indtryk af forfatterens roman *To the Lighthouse* (1927). Romanen foregår indenfor en ti-årig periode før og efter 1. verdenskrig. Bogen består af næsten ingen handling og ingen dialog. Den sparsomme handling kredser om det fyr, man kan se fra sommerhuset og trangen til at sejle derud. Det er på det indre plan, at romanen udfolder sig i personernes tanker, sanser og refleksioner.

Jesper Christiansen er fascineret af selve tidsaspektet i Woolfs fortælling og måden hvorpå forfatteren formår både at komprimere og at strække tiden. I malerierne har Christiansen omsat sin oplevelse af romanen med en dominant streg og et klart struktureret mønster. Kompositionen i malerierne er altid dobbeltbundet; et mønster lægges oven på et andet mønster. Eller rettere, to mønstre (eller flere) er til stede samtidig. Christiansens malerier er netop en slags lag-på-lag fortælling; hans teknik er meget omhyggelig og han skaber sine værker, helt bogstaveligt, ud fra flere lag af inspiration og historier, og ved nærmere betragtning kan man se spor af talrige referencer, fortællinger og tider. Under maleprocessen skriver Jesper Christiansen ofte på sine lærreder med kridt og visker ud igen, dog indlejrer noget af det udviskede sig i billedet alligevel, så man kan se sporene efter arbejdet bagefter. Som i Woolfs roman er der flere "tider" i Christiansens maleri: tiden nu, tiden før og tiden herefter.

2. Highlights på Museer - Forår 2018

Kunstforeningen Gl. Strand / Jesper Christiansen, Mikkel Carl,

Modernismen, åndsretning fra begyndelsen af 1900-tallet - Betegnelsen modernisme anvendes inden for billedkunsten i en meget bred betydning og omfatter en række indbyrdes forskellige strømninger, som dog har to træk til fælles: interessen for billedkunstens formsprog, dvs. farver, former, materialer, rumvirkninger etc., samt ønsket om at skildre menneskets placering og dets psykologi i den sociale virkelighed.

Centralt er forestillingen om en rendyrkning af formsproget for, gennem arbejdet med de maleriske teknikker, at kunne nedlægge følelser og fortællinger i værker, der er udført i et ikke-naturalistisk maleri. Med impressionismen som udgangspunkt kan man fx følge udviklingen mod den abstrakte kunst gennem Paul Cézanne over Pablo Picassos kubisme til de konstruktive kunstnere og ind i den minimalistiske kunst.

Ligeledes er den litterære modernismes mest iøjnefaldende kendetegn opgøret med den traditionelle realisme. Fælles er det kunstneriske eksperiment med og imod traditionen. Karakteristisk er desuden de formelle fornyelser og regelbrud: frie vers og billeder, alternative strukturer i prosa, ofte realiseret som følge af et krav om overensstemmelse mellem udtrykket og det gerne subjektive indhold. Højmodernisterne James Joyce, T.S. Eliot og Virginia Woolf sprænger rammerne for, hvad en roman kan og bør være.

Fokus på et værk:

Should We Leave the Light Burning? (2011-12) Virginia Woolfs roman To the Lighthouse (1927) er omdrejningspunktet for Jesper Christiansens maleri Should We Leave the Light Burning?

Maleriets hovedrolle udgøres af selve det sommerhus, som bogens hovedpersoner, familien Ramsay og deres venner, opholder sig i. Sommerhuset er beliggende på skotske Isle of Skye og spiller i romanens første og sidste del en tilsyneladende perifer rolle. I den midterste del hvor det står tomt, er huset og tiden der går, fortællingens omdrejningspunkt:

"The house was left; the house was deserted. It was left like a shell on a sandhill to fill with dry salt grains now that life had left it."

Derfor er maleriet mennesketomt og fokus helt rettet mod selve huset og dets uigennemtrængelige facade. Huset der er gengivet på billedet er Woolffamiliens eget sommerhus, der i virkeligheden ligger i den sydengelske by St. Ives i Cornwall.

Kendetegnende for billedet er, at det er fyldt med mønstre og strukturer, der udgør et farvelandskab. Mønstrene og farverne holdes dog samtidig fast i billedets sorte baggrund, som i flader står uberørt hen. Netop mørkets gennembrydning er et fælles tema for såvel Woolfs roman som Christiansens malerier. Mørket flyder gennem og forandrer det bestandigt. Det ligger hele tiden lige bag motivet og kan få det til at forsvinde, og den sorte baggrund giver på én gang de farverige og lyse motiver nærvær og giver billedet et indtryk af fravær. Huset, der udgør næsten hele billedfladen, er på én gang både åbent og lukket; selvom døre og vinduer er åbne ser man kun et sort indre. I forgrunden står et nøgent stiliseret træ, hvor de nedfaldne blade tegner et ornamentalt mønster.

2. Highlights på Museer - Forår 2018

Kunstforeningen Gl. Strand / Jesper Christiansen, Mikkel Carl,

T.S. ELIOT - "Time present and time past./ Are both perhaps present in time future"

Sådan lyder de berømte indledende ord i T.S. Eliots Fire Kvartetter (1936- 42), der som Woolfs roman kredser om tid og erindring. Eliots digte er skrevet i en brydningstid før og under 2. verdenskrig og tegner et melankolsk billede, hvor mennesket er dømt til at leve i nuet, begrænset og behersket af tiden. Jesper Christiansen referer direkte til Eliots Fire Kvartetter i fire landskabsmalerier med samme titler som Eliots fire digte Burnt Norton, East Coker, The Dry Salvages og Little Gidding, som henviser til steder og motiver fra Sydengland. Malerierne er anelsesfulde, selvom de står fuldkommen klart frem i et realistisk billedsprog: som betragter fornemmer man, at der er mere på spil end de blotte fremstillinger af naturen.

Jesper Christiansen har i flere år brugt sort grundering (gesso) i sine malerier; ikke kun som funktionel og abstrakt baggrund, men som en form for fortælling ved at suge beskueren fra oplyste rum ind gennem sorte rum og ud igen. Mao, alt hvad der fremstår på lærredet træder ud af et mørke. Christiansen har grundet sine lærreder sorte, og det er på den baggrund, at farven træder frem, hvilket er med til at forstyrre billederne og give de dekorative landskabsscenerier en kant af uro. Steder, der virker sært bekendte og dragende i deres skønhed, men som også rummer en stilhed. Fornemmelsen af noget på én gang velkendt og fremmed er gennemgående for Christiansens malerier, skønt de er placeret i vidt forskellige scenarier.

LANDSKABSMEDITATIONER

Som malerierne fra Virginia Woolf- og T.S. Eliot-serierne udgøres Jesper Christiansens landskabsmalerier fra Odsherred af tusmørkescenarier: I stort format lader Jesper Christiansen landskaber fra den vestsjællandske egn smelte sammen i sært forskudte motiver, der samtidig fortolker det paradisiske i Dantes Den Guddommelige Komædie. Dog er det ikke trosskildringer men derimod visuelle fremstillinger af strukturer, mønstre og hierarkier, som Christiansen fortolker fra bogen. Paradiset er ikke et sted. Paradiset er derimod en indstilling, en måde at se på eller måske nærmere en form for ekstremt nærvær, der forekommer at være det helt centrale ved disse billeder. Der er levet liv (dyrkede haver, dækkede borde, dekorerede interiørs) i hver detalje og hvert mønster i disse billeder. Udtrykket er hypersanset og næsten umuligt at fastholde. Mere end et sted er det et nu, billederne søger at gribe.

Christiansens malerier er uden mennesker men alligevel ikke mennesketomme, der er tegn på levet liv i form af brugsgenstande, litteratur og musik. Tegn, symboler og hverdagsobjekter i malerierne giver tydeligt nærvær af civilisation, et nu, der som hos Eliot siger noget om menneskets placering i universet. Vi er her i denne verden, lige nu.

Fokus på et værk: Paradismaleri #XXI Fruens Hus (2016)

Går man på opdagelse i Jesper Christiansens maleri Paradismaleri # XXI Fruens Hus finder man udover Dantes Den Guddommelige Komædie direkte og indirekte henvisninger til andre fortællinger og historier. På bordet ses coveret til Elton Johns lp Goodbye Yellow Brick Road og Samuel Becketts More Pricks Than Kicks. Becketts bog handler om protagonisten og antihelten Belacqua Shua. Beckett har lånt navnet Belacqua fra en figur fra Dantes Purgatorio i Den guddommelige Komædie, hvor personen er en florentinsk instrumentbygger, kendt for sin notoriske dovenskab, som har opgivet drømmen om paradís.

2. Highlights på Museer - Forår 2018

Kunstforeningen Gl. Strand / Jesper Christiansen, Mikkel Carl,

Til venstre i billedet ses en dør som er en tro kopi af døren til kapellet i Vence; døren er kreeret og realiseret i tre dimensioner af Matisse efter et af sine berømte papirklip. Vi ser ud på et landskab fra et interiør, gennem vinduer og døren. Vi får hermed en kombination af interiør- og landskabsmaleri, men med bevidst diffuse grænser mellem inde og ude. Dugen på bordet i Arts and Craftsinspireret mønster har tydelige ligheder med de frodigt blomstrende buske og træer udenfor. Perspektivet er forskudt og rum-dannelsen er svimmel; synsvinklen er hævet så bordet og stolen ses oppefra, og horisontlinjen er høj, mens forsvindingspunktet aftegnes af marker og en lille samling bygninger i baggrunden. De arkitektoniske elementer i billedets forgrund er kulissegangt og ikke proportionelt korrekte i forhold til hinanden som vi kender det fra centralperspektivet. Nodepartituret til en af J.S. Bachs symfonier ligger som et transparent raster og svæver over selve maleriets motiv.

Jesper Christiansen udtaler i 2015, at "...Dantes tekst udspiller sig i bjergene uden for Firenze, men jeg har tilladt mig at lade teksten udspille sig i et landskab, som giver mig en følelse af frihed, gør mig eftertænksom og til tider rent ud sagt lykkelig: Den sydøstlige del af Odsherred".

ISCENESÆTTELSE AF MALERIET

Lærredet er i Jesper Christiansens maleri en scene. Et illusionsrum, hvor maleriske eksperimenter udfordres, og grænser overskrides. Men værkerne forestiller noget. Udgangspunktet er figurativt, Christiansen fastholder det nære, intime rum i sine interiørs og landskabsbilleder. Det er nøje stiliseret, iscenesat og kalkuleret, og det ses og mærkes. I det myldrende univers af organiske gevækster, kunsthåndværk, arkitektur og løsrevne ord blotlægger fladen mønstre og ornamentik, der agerer aktører for malerens undersøgelser af billedets rum. Som forfatteren i sine litterære værker, skaber Christiansen i sine malerier sit helt eget univers.

Selve udstillingens scenografi spejler og reflekterer Christiansens idé om rum og rumlighed i maleriet; Udstillingen er iscenesat med et væld af associerende objekter; taktile genstande som møbler, tæpper og tekstiler samt arkivariske dokumenter såsom litterære forlæg, tegninger og skitser. Malerierne hænger på en baggrund af tekstildesign og når man træder ind i udstillingsrummene i GL STRANDs rokokobygning fra 1750'erne bliver man hensat til en helt anden intim sfære end i den klassiske kunsthall. De hvide vægge er erstattet af dybe farver, der, sammen med tekstiler og gulv-til-loft draperinger, er med til at skabe en narrativ, der hensætter publikum til en ny verden af indtryk.

Forbilledet gør op med idéen om at præsentere værker i en museal hvid kube. Derimod er malerierne placeret organisk side om side, så der sker en vekselvirkning af inspiration og association. Udstillingen vil opleves som et overflødhorn af genstande, som befandt man sig i et stiliseret hjem eller litterær salon. Jesper Christiansen er optaget af hvordan maleriet kan udfordre vores opfattelse af, hvordan vi opfatter og møder kunsten og har med udstillingen på GL STRAND skabt et intimt og fortættet univers, der spejler den verden, som er afbildet i malerierne. En verden med et væld af detaljer, indtryk og skrevne ord. Udstillingens arkitektur og scenografi inviterer publikum til at bevæge sig frem og tilbage i rummet og indbyder publikum til en kropslig og stoflig indtræden i billeduniverset og dermed til en ny sansning og en ny fordybelse.